

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶		
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم‌سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		

ردیف	سؤالات	نمره
	الف) زبان‌شناسی (۴ نمره)	
۱	در هر یک از موارد زیر کدام قواعد ترکیب رعایت نشده‌است؟ الف) امین با دوستانش به نمایشگاه کتاب رفتند. ب) آشفته کشور آن پ) چه هوای گوش خراشی!	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۲	شاعر برای ساخت «سخن منظوم» علاوه بر ساخت وزن، کدام ساخت را بر ساخت‌های آوایی فارسی می‌افزاید؟	۰/۲۵
۳	در هر یک از جمله‌های زیر معنای واژه‌ی «تند» را با توجه به کدام رابطه‌ی معنایی درمی‌یابیم؟ الف) باد تند و شدیدی می‌وزید. ب) گاهی تند و گاهی کند حرکت می‌کرد.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۴	علامت اختصاری «نیروی انتظامی جمهوری اسلامی» را بنویسید.	۰/۲۵
۵	هر یک از واژه‌های مشخص‌شده در بیت‌های زیر مشمول کدام یک از وضعیت‌های چهارگانه‌ی ناشی از گذر زمان شده‌است؟ الف) جانان من برخیز و آهنگ سفر کن ب) به پاس یک دل ابری دو چشم بارانی پ) چنین است سوگند چرخ بلند که بر بی‌گناهان نیاید گزند	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۶	در هر یک از عبارت‌های زیر از کدام نقش زبان استفاده شده‌است؟ الف) وقتی بی‌صدا، آهسته و در خاموشی در باره‌ی خود حرف می‌زنیم. ب) وقتی به دوستان می‌گوییم: «فردا به موزه می‌رویم.» پ) وقتی با مفاهیم عام و انتزاعی حکم کلی صادر می‌کنیم.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۷	الگوی هجایی واژه‌ی «آسایش» را بنویسید.	۰/۷۵
	ب) نگارش (۵ نمره)	
۸	کدام آرایه‌ی ادبی جمله‌ی زیر را به نوشته‌ای هنری تبدیل کرده‌است؟ (ذکر یک آرایه کافی است). «نسیم بهاری گل‌ها و شکوفه‌ها را می‌خنداند.»	۰/۲۵
۹	فهرست‌های زیر به ترتیب، بر چه اساسی تنظیم شده‌اند؟ (فهرست کتاب‌های چاپی فارسی خان بابا مُشار - فهرست مقالات فارسی ایرج افشار)	۰/۲۵
۱۰	الف) الفبایی - موضوعی ب) موضوعی - الفبایی پ) الفبایی - الفبایی ت) موضوعی - موضوعی جاهای خالی را با واژه‌های مناسب پر کنید. الف) به کمک رویدادها بازسازی می‌شوند و تجسم می‌یابند. ب) یکی از شیوه‌های ساخت طنز یا تقلید از آثار ادبی است. پ) تألیف دایره‌المعارف به شیوه‌ی نوین با ترجمه‌ی آغاز شد. ت) اسناد غیرتجاری از نظر اعتبار به دو دسته‌ی و تقسیم می‌شوند.	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۵
	ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی دوم	

باسمه تعالی

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)		رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶		
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم‌سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir		
ردیف	سؤالات			نمره
۱۱	کدام یک از عبارت‌های زیر نیاز به ویرایش دارد؟ چرا؟ الف) اگر گوینده و نویسنده به درستی مطلبی اطمینان نداشته باشد، نباید آن را مطرح کند. ب) در صورتی که گفتارمان با رفتارمان مطابقت نداشته باشد، اعتماد مردم را از دست می‌دهیم. ویرایش کنید.			۰/۵
۱۲	« دانشمندان به‌وسیله‌ی آزمایشات خود به نتایج سودمندی می‌رسند. »			۰/۵
۱۳	بیت زیر را بازگردانی کنید. « بگذار تا بگیریم چون ابر در بهاران / کز سنگ ناله خیزد روز وداع یاران »			۰/۵
۱۴	دو دایره‌المعارف چنددانشی را که قرن‌ها پیش نگاشته شده‌اند، نام ببرید.			۰/۵
۱۵	چرا در نوشتن یک زندگی‌نامه اغراق و بزرگ‌نمایی تأثیر منفی دارد؟			۰/۵
۱۶	انواع مقاله‌ها را از نظر شیوه‌ی نوشتن نام ببرید.			۰/۷۵
پ) املا و بیاموزیم (۳ نمره)				
۱۷	واژه‌هایی را که از نظر شکل نوشتاری متفاوت ولی از نظر تلفظ یکسان هستند، واژه‌های می‌نامند.			۰/۲۵
۱۸	کدام یک از واژه‌های زیر واج میانجی ندارد؟ « بانوان - پلکان - نوزادان - رؤیایی »			۰/۲۵
۱۹	کدام یک از نشانه‌های جمع فارسی زیر، معمولاً در شعر و نثر ادبی کاربرد دارد؟ الف) «ان» ب) «ها»			۰/۲۵
۲۰	واژه‌ی مناسب را از داخل کمانک انتخاب کنید. « با بررسی قافیه می‌توان قالب شعر را (به‌ساده‌گی - به‌سادگی) تشخیص داد. »			۰/۲۵
۲۱	چرا شیوه‌ی بیان جمله‌ی زیر بلاغی است؟ « بزرگ مردی بود خواجه نظام‌الملک. »			۰/۲۵
۲۲	در هر یک از واژه‌های زیر کدام فرایند واجی دیده می‌شود؟ الف) نمی‌شنوم: ب) پرافتاد: پ) بدتر:			۰/۷۵
۲۳	در گروه کلمات زیر، چهار غلط املایی وجود دارد، درست هریک را بنویسید. هراهر و غریو - حبله و قدر - مؤانست و هم‌نشینی - فُرقت و جدایی - فراست و زیرکی - خوالیگر دربار - تأثیرگذار و تأثیرپذیر - معونت و مظاهرهت - حبوط و صعود - تَلالُؤ ستارگان - تفرّس و جست‌وجو - حوضه‌ی عرفان.			۱
ادامه‌ی سؤالات در صفحه‌ی سوم				

سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی	ساعت شروع: ۱۰/۳۰ صبح	مدت امتحان: ۹۰ دقیقه
سال سوم آموزش متوسطه		تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶	
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰		مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir	

ردیف	سؤالات	نمره
	(ت) دستور (۸ نمره)	
۲۴	با توجه به جمله‌ی «موضوع قصه‌ی شیرین مادر بزرگ، آمدن سهراب به ایران بود.» به پرسش‌ها پاسخ دهید. الف) این جمله چند واژه دارد؟ ب) این جمله چند تکواژ دارد؟	۰/۲۵ ۰/۲۵
۲۵	«استدعا کردن» شکل مؤنثانه‌ی کدام مصدر است؟	۰/۲۵
۲۶	در عبارت «نه هر که به قامت مهتر، به قیمت بهتر» حذف به چه قرینه‌ای صورت گرفته است؟	۰/۲۵
۲۷	کدام یک از ویژگی‌های زیر درباره‌ی فعل «می‌نشاندیم» نادرست است؟	۰/۲۵
۲۸	الف) اول شخص جمع ب) ماضی استمراری پ) معلوم ت) ناگذر در کدام یک از مصدرهای زیر، افزودن پیشوند «بر» تفاوت معنایی ایجاد می‌کند؟ الف) انداختن ب) افراشتن	۰/۲۵
۲۹	با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «او بسیار به خود می‌بالد، زیرا از جوانان ایرانی است و علاقه‌ی زیادی به کار دارد.» الف) گروه مسندی را بنویسید. ب) کدام واژه «متقم اسم» است؟ پ) کدام واژه «متقم فعل» است؟	۰/۲۵ ۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۰	با توجه به عبارت زیر به پرسش‌ها پاسخ دهید. «گذخدا مراد در دهکده‌ی نسبتاً باصفایی زندگی می‌کند و در سال گذشته سه تن گندم فروخته است.» الف) کدام واژه «ممیز» است؟ ب) کدام واژه «شاخص» است؟	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۱	در عبارت «نگاه هر انسان به هم‌نوع خود، نمود رازآمیز و مبهم از افکار پنهان اوست.» نوع وابسته‌ی وابسته را بنویسید.	۰/۲۵
۳۲	در جمله‌های زیر نقش دستوری واژه‌های مشخص شده را بنویسید. الف) فضای ده را بوی نان‌های تنوری و دود هیضم‌های معطر پر کرده بود. ب) دل‌بستگی شما به مطالعه‌ی کتاب را می‌ستایم.	۰/۲۵ ۰/۲۵
۳۳	آیا در جمله‌ی «من بیچاره باید به تنهایی این همه کار را انجام دهم.» حذف نهاد جدا امکان‌پذیر است؟ چرا؟	۰/۵
۳۴	جمله‌ی «سنگ از کوه افتاد.» را گذرا کنید.	۰/۵
۳۵	از مصدر «نگریستن» سوم شخص جمع در زمان مضارع مستمر بسازید.	۰/۵
۳۶	جمله‌ی «هفته‌ی آینده کتاب را خواهم فرستاد.» را مجهول کنید.	۰/۵
۳۷	واژه‌ی «نمک‌پاش» را در الگوی «..... +» اسم قرار دهید.	۰/۵
۳۸	با توجه به جمله‌ی زیر واژه‌های خواسته شده را مشخص کنید. «آفریدگار توانا در سراسر دشت پهناور، شاهکار آفرینش را در برابر دیدگان انسان خداشناس قرار می‌دهد.» الف) یک واژه‌ی مشتق: ب) یک واژه‌ی مرکب: پ) یک واژه‌ی مشتق - مرکب:	۰/۷۵
۳۹	نمودار مناسب جمله‌ی زیر را رسم کنید و اجزای جمله را در آن قرار دهید. «گروهی از منتقدان، توجه به شعر و ادب را عامل رشد عاطفی می‌شمارند.»	۱/۲۵
	«در بهار جوانی گل‌های اندیشه‌تان بارور باد»	جمع نمره
	۲۰	

باسمه تعالی

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶
دانش آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

	با تشکر از مصححین محترم راهنمای تصحیح زیر صرفاً جهت هماهنگی در امر تصحیح خدمت شما ارائه می گردد و به پاسخ های مشابه و درست دانش آموزان نمره تعلق می گیرد.	
	الف) زبان شناسی (۴ نمره)	
۱	الف) قواعد نحوی (۰/۲۵) ب) قواعد هم نشینی (۰/۲۵) پ) قواعد معنایی (۰/۲۵)	۰/۷۵
۲	قافیه (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳	الف) ترادف (۰/۲۵) ب) تضاد (۰/۲۵)	۰/۵
۴	ناجا (۰/۲۵)	۰/۲۵
۵	الف) هم معنای قدیم را حفظ کرده و هم معنای جدید گرفته است. (۰/۲۵) ب) با همان معنای قدیم به حیات خود ادامه می دهد. (۰/۲۵) پ) با از دست دادن معنای پیشین و پذیرفتن معنای جدید به دوران بعد منتقل شده است. (تحوّل معنایی) (۰/۲۵)	۰/۷۵
۶	الف) حدیث نفس (۰/۲۵) ب) ایجاد ارتباط (۰/۲۵) پ) محمل اندیشه (۰/۲۵)	۰/۷۵
۷	صامت + مصوّت (۰/۲۵) ، صامت + مصوّت (۰/۲۵) ، صامت + مصوّت + صامت (۰/۲۵)	۰/۷۵
	ب) نگارش (۵ نمره)	
۸	جان بخشی (تشخیص) یا مراعات نظیر (۰/۲۵)	۰/۲۵
۹	الف) الفبایی - موضوعی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۰	الف) باز نویسی (۰/۲۵) ب) نقیضه پردازی (۰/۲۵) پ) دایره المعارف اسلام (۰/۲۵)	۱/۲۵
	ت) رسمی (۰/۲۵) و عادی (۰/۲۵)	۰/۵
۱۱	الف) (۰/۲۵) زیرا فعل (شناسه) با نهاد مطابقت ندارد. (۰/۲۵)	۰/۵
۱۲	به وسیله ی — با (۰/۲۵) ؛ آزمایشات — آزمایش ها (۰/۲۵)	۰/۵
۱۳	بگذار تا چون ابر در بهاران بگیریم، زیرا روز وداع یاران حتی از سنگ هم ناله می خیزد. (۰/۵)	۰/۵
۱۴	الفهرست (۰/۲۵) ؛ احصاء العلوم (۰/۲۵)	۰/۵
۱۵	زیرا نوشته را از واقعیت دور می سازد یا از جنبه ی تاریخی آن می کاهد. (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۵)	۰/۵
۱۶	تشریحی (۰/۲۵) ؛ تحلیلی (۰/۲۵) ؛ تحقیقی (۰/۲۵)	۰/۷۵
	پ) املا و بیاموزیم (۳ نمره)	
۱۷	هم آوا (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۸	نوزادان (۰/۲۵)	۰/۲۵
۱۹	الف) ان (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۰	به سادگی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۱	زیرا مسند در آغاز جمله آمده است یا نهاد در پایان جمله آمده است. (جابه جایی اجزای جمله) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۲	الف) ابدال (۰/۲۵) ب) کاهش (۰/۲۵) پ) ادغام (۰/۲۵)	۰/۷۵
۲۳	حیله و غدر (۰/۲۵) ؛ فراست و زیرکی (۰/۲۵) ؛ هبوط و صعود (۰/۲۵) ؛ حوزه ی عرفان (۰/۲۵)	۱
	ادامه ی راهنما در صفحه ی بعد	

راهنمای تصحیح سؤالات امتحان نهایی درس: زبان فارسی (۳)	رشته: ریاضی - فیزیک و علوم تجربی
سال سوم آموزش متوسطه	تاریخ امتحان: ۱۳۹۰ / ۱۰ / ۲۶
دانش‌آموزان و داوطلبان آزاد سراسر کشور در نیم‌سال اول (دی ماه) سال ۱۳۹۰	مرکز سنجش آموزش و پرورش http://aee.medu.ir

ردیف	راهنمای تصحیح	نمره
------	---------------	------

	ت) دستور زبان (۸ نمره)	
۲۴	الف) ۱۳ واژه (۰/۲۵) ب) ۱۶ تکواژ (۰/۲۵)	۰/۵
۲۵	خواستن (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۶	قرینه‌ی معنوی (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۷	ت (ناگذر) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۸	الف (انداختن) (۰/۲۵)	۰/۲۵
۲۹	الف) از جوانان ایرانی (۰/۲۵) ب) کار (۰/۲۵) پ) خود (۰/۲۵)	۰/۷۵
۳۰	الف) تن (۰/۲۵) ب) کدخدا (۰/۲۵)	۰/۵
۳۱	صفت مضاف‌الیه (۰/۲۵)	۰/۲۵
۳۲	الف) نهاد (۰/۲۵) ب) مضاف‌الیه (۰/۲۵)	۰/۵
۳۳	خیر (۰/۲۵) زیرا نهاد جدا با وابسته همراه است. (۰/۲۵)	۰/۵
۳۴	سنگ را از کوه انداخت. (۰/۵)	۰/۵
۳۵	دارند می‌نگرند (۰/۵)	۰/۵
۳۶	هفته‌ی آینده کتاب فرستاده خواهد شد. (۰/۵)	۰/۵
۳۷	اسم (۰/۲۵) + بن فعل (۰/۲۵) ← اسم	۰/۵
۳۸	الف) آفریدگار، توانا، پهناور، آفرینش، دیده (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵) ب) شاهکار، خداشناس (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵) پ) سراسر، برابر (ذکر یک مورد کافی است). (۰/۲۵)	۰/۷۵
۳۹	رسم صحیح نمودار (۰/۲۵)	۱/۲۵
<p style="text-align: center;">جمله</p> <pre> جمله / \ گزاره نهاد / \ فعل مسند مفعول (می‌شمارند) (عامل رشد عاطفی) (توجه به شعر و ادب را) (گروهی از منتقدان) (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵) (۰/۲۵) </pre>		
۲۰	جمع نمره	« خدا قوت »